

Za nas ni ne usmiljenja ne rešitve,
ne smeha ne ljubezni ne boga,
sla pa je še, je kot rezilo britve
sredi gnijočega mesa, strasti in zla.

Bratje, zadnjo melodijo zaigrajmo sami,
ne čakajmo, vrzimo upe ob strop:
lepše kot v ječi je ležati v jami,
slajši kot postelj vlačuge je grob.

Žena

A. D.

Neizčrpna kot gruda črne prsti
bom morala v večnost zoreti.
Vso moč in vso polnost te žive krvi
soncu v kaleh razodeti.

Vso bedo, radosti, prabitne strasti
vonjave opojne bom sadu pustila,
dokler ne bom v krču poslednje moči
kot gruda prsti usahnila.

Iz ciničnih pesmi

Božo Vodusek.

Vsako leto rastejo cvetlice
v gozdu, v travi z isto sladko vnemo;
vsako leto čakajo device
nas za ogli z isto toplo tremo;
a četudi bi se perutnice
angelov pokazale za izjemo,
ne bi nas ganile te resnice,
ker dovolj drugih resnic že vemo.

Saj mi hodimo v obupnem prahu
vsak dan mimo klavnice in pisarno;
ni mogoče gnilemu zadahu
uteči, naj si bo še tako kvarno;
in da ne bi stali v nemem strahu
pred temno prihuljeno tovarno,
s penzionisti se zvečer ob šahu
skrijemo v najbolj mrtvo kavarno.

Zdavnaj smo že smešno in ganljivo
plat sveta do dna prereševali,
ampak, kaj je ravno, kaj je krivo,
laikom ne bomo dokazali;
je vprašanje, če je zanimivo;
res kot feniksi ne bomo vstali,
ko bodo kdaj naš pepel na njivo
stresli; pa ne bomo žalovali.

Človek na zemlji

Ciril Kosmač

Življenje Žefa Obrekarja je bilo dolgo približno pol stoletja in ni bilo ne lahko ne veselo. Do pet in tridesetega leta je Žef tako rekoč trpel samo na telesu, po pet in tridesetem pa je trpel tudi na duši. To poslednje trpljenje, ki je bilo tudi prvo prebujenje, je začelo kapljati v njegovo srce ob napovedi svetovne vojne in se je potem točilo vanj vse do njegove smrti. Vse do tistih dni pa je Žefovo življenje komaj vredno omembe: potekalo je mirno in pravilno, izpolnjevalo je vse zapovedi, ki sta jih narekovala cesar in bog.

Rodil se je bajtarju Vojnacu in Vojnački. Vojnac je bil droban, ženi in bogu udan dedec; lase je imel počesane po čelu, brke si je bril, ker žena ni dopuščala, da bi z njimi pometal močnik iz žlice, čikal je samo na polju in na cesti, da ne bi svinjal po hiši. Bil je slaboten in počasen, mečkon, zato ga kmetje niso marali na dnino. Ostajal je doma in pazil na otroke, rezal vitre in pletel oprtnike in berače za vso vas, krpal je hlače sebi in otrokom; skratka, ves dan je kaj brkljal. Spadal je kratko rečeno k tistim ljudem, o katerih pravijo na kmetih, da se ves dan ženejo, zvečer pa nimajo kaj pokazati. Bajtarija je bila zelo majhna: Vojnac je redil komaj tri ovce in dolgorogo hlevarico, ki je videla beli dan samo takrat, ko so jo gnali k biku. To je bil znamenit in nemiren dan: najprej so Bavšo v hlevu dodobra oprali, potrgali z nje debele ploskve strjenega gnoja in jo obrisali s starimi capami, da se ne bi prehladila; potem ji je Vojnac ovil debelo vrv krog rogov in jo z muko zvelkel skozi ozka in nizka vrata; Bavša je dvignila rep in nerodno zaritala po vrtu, Vojnac pa jo je krčevito držal na vrvi, sopihal za njo in jo miril:

„Na na, Bavša, na na ...“

Ko se je Bavša nekoliko umirila in privadila svetlobi, je Vojnac poiskal močno dleto in ji na tnalu obsekal dolge ukrivljene parklje,